

Diana Moțoc

Visat núm. 14
(octubre 2012)

per Corina Oproae

Diana Moțoc va néixer a Beiuș (Transsilvània, Romania), el 1972. Es va llicenciar en filologia francesa i espanyola i va cursar un màster en literatures francòfones a la Universitat Babeș-Bolyai de Cluj-Napoca, on desenvolupa actualment la seva tasca docent impartint classes de traducció i traductologia al Departament de Llengües Modernes Aplicades. Està preparant un doctorat sobre les traduccions entre el romanès i el català, des d'una perspectiva històrica-comparativa i cultural.

Entra en contacte amb el català des de Romania, a través d'uns cursos sobre Mercè Rodoreda impartits a la Facultat de Lletres de Cluj-Napoca. Posteriorment té l'oportunitat d'estudiar la llengua en diverses estades a Catalunya (1996-97 gaudeix d'una beca d'investigació a la Universitat de Barcelona; 2000-2001 cursa els estudis doctorals en traductologia a la Universitat Autònoma de Barcelona). És a Barcelona on coneix la traductora Jana Balacciu Matei, la principal promotora de la cultura catalana a Romania. Aquest encontre li permet formar part del grup de traductors delicadament entreteixit entorn l'editora de la col·lecció «Biblioteca de Cultură Catalană» de l'editorial Meronia de Bucarest.

La col·laboració esmentada es converteix d'un bon començament en el repte, tal com li agrada dir a ella mateixa, de transposar en romanès *L'unghia de la gran bèstia (Unghia Fiarei)* de l'escriptor mallorquí, Miquel Rayó i Ferrer, l'any 2002.

El 2003, arriba un altre repte amb *Guadalajara* de Quim Monzó. El desembre de 2006, a Barcelona, participa en un seminari de traducció sobre aquest autor, organitzat per la Institució de les Lletres Catalanes, juntament amb altres vuit traductors de Monzó a altres llengües, seminari que compta amb la presència del mateix autor.

L'encontre amb Balacciu Matei no va significar només la possibilitat de traduir autors catalans al romanès, sinó també la participació en fires de llibres de Bucarest, en presentacions de llibres traduïts, en trobades literàries amb escriptors com ara Jaume Cabré i Ramon Solsona, amb el poeta i traductor Francesc Parcerisas, o amb estudiosos de traduccions entre el romanès i el català, com ho és el doctor Joan Ribera Llopis de la Universitat Complutense de Madrid.

Més recentment, el setembre de 2011, va participar com a traductora, juntament amb Jana Balacciu Matei i Xavier Montoliu, en el projecte *Veus paral·leles/Voci paralele*, projecte desenvolupat per la Institució de Lletres Catalanes, l'Institut Ramon Llull i l'Institut Cultural Romanès. Va traduir

poesies de Miquel Desclot i Christelle Enguix, publicades tant a Romania (*Discobolul*, any XIV, n. 163-164-165, 2011) com a Catalunya (*Dels Càrpats a la Serra d'Alcoi: vuit poetes*, Institució de Lletres Catalanes, Institut Ramon Llull i Institut Cultural Romanès, juliol de 2011).

Com a bona coneixedora de llengües romàniques, Diana Moțoc ha traduït també de l'espanyol i del francès, obres de Javier Marías, Marcelo Birmajer, Anne-Marie La Fère i Lucien de la Lys.

Abans d'establir el seu interès doctoral en la cultura catalana, es va ocupar de la traducció i recepció de la tríada de l'exili romanès: Eliade-Cioran-Ionescu, en un article publicat a *Quaderns, Revista de traducció* 10, 2003. (p. 93-110) amb el títol: «La traducción y la recepción de M. Eliade, E. M. Cioran y E. Ionescu en España».

Les traduccions que ha fet del català i els contactes amb els mateixos autors dels textos traduïts o amb els editors i altres traductors, li han servit de catalitzador en la tria del seu projecte de doctorat: «La traducció, lloc de trobada de les cultures i llengües catalana i romanesa», defensat l'any 2015, a la Universitat de Vest de Timișoara. De la seva investigació doctoral, ha publicat el volum *O întâlnire catalano-română. Traducerea literară* (Cluj-Napoca: Editura Limes, 2017), un estudi sobre el coneixement cultural a través de la traducció i de les traduccions, és a dir, l'inventari i l'anàlisi de les traduccions de textos literaris del català al romanès i del romanès al català des de 1887 -any de la primera traducció- i fins l'any 2017, des d'una perspectiva històrica. La investigació en el camp de la traducció es converteix d'aquesta manera en un procés amb vida pròpia, però sobre el qual la professora en té un coneixement de primera mà.